

Folketingets Miljøudvalg
Christiansborg
1240 København K

J.nr. NST-401-00732

Den 18. april 2013

Folketingets Miljøudvalg har i brev af 25. marts 2013 stillet følgende spørgsmål nr. 307 (alm. del), som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Henrik Høegh (V).

Spørgsmål nr. 307 (alm. del)

Af ministerens svar på spørgsmål 175 fremgår, at den største del af den landbaserede kvælstoftilførsel kommer fra landbruget. Ministeren bedes redegøre for, hvor stor betydning den landbaserede tilførsel er, set i forhold til kvælstoftilførslen fra de åbne farvande. Der kan bl.a. tages udgangspunkt i Bornholm og Samsø.

Svar

Tilførslen af kvælstof til vandmiljøet opgøres i forbindelse med NOVANA overvågningsprogrammet. Af den seneste overvågningsrapport (Vandmiljø og Natur 2011, Videnskabelig rapport fra DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi, nr. 36, 2012) fremgår det, at den samlede nationale udledning i de senere år har været 56.000 – 59.000 tons kvælstof. Heraf har niveauet for den diffuse tilførsel (dvs. langt overvejende landbrugsbidraget) for årene 2006/07-2010/11 været 50-53.000 ton kvælstof.

Jeg kan i øvrigt henviser til statusrapport fra Natur- og Landbrugskommissionen fra 2012 hvoraf det om kvælstoftilførselns betydning for hhv. lukkede og åbne marine områder fremgår:

"Kvælstoftilførslen til de mere lukkede vandområder (fjorde)

Især de indre fjorde og ferskvandpåvirkede kystnære områder i Danmark påvirkes af lokale danske næringsstofbelastninger fra land. Generelt er kvælstofkoncentrationen størst tæt på kilden, og dermed i områder, hvor overfladevand via vandløb og drænvand udledes til fjordene og de kystnære områder.

Der kan derudover, som beskrevet ovenfor, særligt i de lukkede vandområder (de dybere dele af fjordene) være en betydelig intern næringsstofpåvirkning fra havbunden. Denne påvirkning kan som nævnt både bestå i fosfor-frigivelse fra sedimentet, når der forekommer iltvind og frigivelse af uorganisk kvælstof, men der sker på den anden side også denitrifikation i sedimentet, som bidrager til fjernelsen af kvælstof fra systemet.

Kvælstoftilførslen til åbne havområder

Kvælstof-tilførsel til de åbne danske farvande (Kattegat, Bælterne og den vestlige Østersø) sker dels ved den direkte landbaserede tilførsel fra de omkringliggende lande (Tyskland, Sverige og Danmark), transport af kvælstofholdigt havvand fra den øvrige del af Østersøen ind i de danske farvande (bidrag fra Polen, Baltikum, Sverige og Tyskland m.fl.) og indstrømning af kvælstofholdigt bundvand fra Nordsøen/Skagerrak. Endelig sker der også kvælstoftilførsel via atmosfærisk deposition fra Danmark og de omkringliggende lande.

Under den regionale havkonvention Helcom (som dækker hele Østersøen og Kattegat) har man i 2012 opgjort, at det landbaserede bidrag fra Danmark til Kattegat, Bælterne og den vestlige del af Østersøen udgør knap halvdelen af den samlede direkte, landbaserede tilførsel. Dette skal ses i forhold til, at det danske opland udgør godt en fjerdedel af det totale samlede afstrømningsopland til området. Det relativt store bidrag fra Danmark hænger sammen med, at en relativ større del af landets areal sammenlignet med de andre lande anvendes til intensiv landbrugsproduktion.

Hvis man også inddrager det kvælstof, som transporteres fra udenlandske farvande til Danmark med havstrømmene, ser billedet anderledes ud. Det danske bidrag til den samlede mængde kvælstof er i denne sammenhæng begrænset. Hertil kommer, at der sker en meget stor opblanding af vandmængder fra Skagerrak og den udenlandske del af Østersøen med den overflade-afstrømning, som kommer fra Danmark.

For så vidt angår kvælstofbidraget fra luftdeposition, udgør den samlede deposition fra danske og udenlandske kilder cirka halvdelen af de direkte landbaserede tilledninger af kvælstof. Ud af den samlede luftdeposition stammede 20-30 pct. i 2008 fra danske kilder (ifølge Helcom)."

Med hensyn til Bornholm og hovedparten af Samsø er disse beliggende i V3 områder, hvor det på grund af usikkerhed ved opgørelse af indsatsbehovet i de vandplaner, som i øjeblikket er ophævet, alene gennemføres en generel indsats.

Ida Auken

/

Helle Pilsgaard